

**Konkurs Wiedzy o Społeczeństwie
dla uczniów szkół podstawowych województwa zachodniopomorskiego
w roku szkolnym 2018/2019**

Etap wojewódzki

Drogi Uczniu!

Gratulujemy osiągniętych wyników w etapie rejonowym.

Przed przystąpieniem do rozwiązywania testu prosimy, żebyś zapoznał się z poniższymi wskazówkami:

1. **Wpisz i zakoduj swój kod na karcie odpowiedzi do zadań zamkniętych, a także wpisz swój kod na karcie odpowiedzi do zadań otwartych** zgodnie z poleceniem komisji konkursowej.
2. Masz do rozwiązania 45 zadań, w tym:
  - a. zadania 1-35 to **zadania zamknięte** gdzie podane są 4 odpowiedzi, z których tylko **jedna jest poprawna**; za każde poprawnie rozwiązane zadanie z tej grupy otrzymasz 1 punkt; odpowiedzi na te zadania udzielaj wyłącznie na **karcie odpowiedzi do zadań zamkniętych**; jeżeli się pomylisz, błędne oznaczenie otocz kółkiem i zaznacz nową poprawną odpowiedź; jeśli zaznaczysz więcej niż jedną odpowiedź bez wskazania, która jest prawidłowa, to żadna odpowiedź nie będzie uznana;
  - b. zadania 36-45 to **zadania otwarte**; punktacja za każde z tych zadań podana jest przy numerze zadania; odpowiedzi na te zadania udzielaj wyłącznie na **karcie odpowiedzi do zadań otwartych**.
3. Za rozwiązanie wszystkich zadań możesz otrzymać łącznie **86 punktów**.
4. Odpowiedzi udzielaj czarnym długopisem; na kartach odpowiedzi nie używaj ołówka, gumki ani korektora.
5. Uważnie czytaj wszystkie polecenia.
6. Po zakończeniu pracy sprawdź, czy udzieliłeś wszystkich odpowiedzi.
7. Zapisy sporządzone na arkuszu testowym nie są brane pod uwagę i nie podlegają ocenie.
8. Czas rozwiązywania zadań: **120 minut**.
9. Po zakończeniu pracy możesz zatrzymać arkusz testowy.

Powodzenia!

Zad. 1 (1 pkt.)

Źródłami powszechnie obowiązującego na obszarze całej Polski prawa są w myśl art. 87 Konstytucji RP:

- a. Konstytucja, ustawy, ratyfikowane umowy międzynarodowe, rozporządzenia,
- b. Konstytucja, ustawy, uchwały, rozporządzenia,
- c. Konstytucja, ustawy, rozporządzenia, zarządzenia,
- d. Konstytucja, ustawy, uchwały, rozporządzenia, zarządzenia.

Zad. 2 (1 pkt.)

Budżet państwa

Kompetencja	Uchwała projekt	Uchwała budżet	Podpisuje budżet	Kieruje wykonaniem budżetu
Organ	?	?	?	?

Wskaż, który z organów państwa w powyższej procedurze występuje dwa razy:

- a. Prezydent RP,
- b. Sejm,
- c. Rada Ministrów,
- d. żaden ze wskazanych.

Zad. 3 (1 pkt.)

Prawo do obrony (Art. 42 ust.2 Konstytucji RP) przysługuje obywatelowi w:

- a. postępowaniu karnym,
- b. postępowaniu cywilnym,
- c. postępowaniu administracyjnym,
- d. we wszystkich trzech przypadkach.

Zad. 4 (1 pkt.)

Pojęcie to najczęściej odnosi się do: bardzo trwałych elementów ładu społecznego (np. rodzina, własność, prawo), uregulowanych i usankcjonowanych form działalności (np. szkolnictwo, sądownictwo, nauka), uznanych i zrutynizowanych sposobów rozwiązywania problemów współpracy i współżycia (np. małżeństwo, kredyt, arbitraż), pewnego rodzaju organizacji formalnych pełniących w społeczeństwie określone funkcje (np. szpital, więzienie, fabryka, urząd).

<https://encyklopedia.pwn.pl>

Ta charakterystyka dotyczy:

- a. grup społecznych,
- b. instytucji społecznych,
- c. ruchów społecznych,
- d. żadne z powyższych odpowiedzi.

Zad. 5 (1 pkt.)

Kolejnym zagrożeniem w obliczu społeczeństwa ponowoczesnego jest tendencja do zamykania się danego człowieka w swoim małym świecie po to, by „ratować” własną tożsamość, wrażliwość moralną oraz własny sposób rozumienia człowieka i świata.

<https://opoka.org.pl>

Opis i grafika dotyczą:

- a. alienacji,
- b. nonkonformizmu,
- c. wykluczenia społecznego,
- d. anomii.

Zad. 6 (1 pkt.)

Jest to powrót do Polski osób polskiego pochodzenia. Jest to również szczególny, uprzywilejowany sposób nabycia obywatelstwa polskiego. Prawo to przysługuje wyłącznie osobom, które nie posiadają polskiego obywatelstwa, a pragną przesiedlić się na stałe do Polski. Dotyczy osób polskiego pochodzenia, które przybyły do Rzeczypospolitej Polskiej na podstawie wizy krajowej osiedlenia się na stałe. W ten sposób obywatelstwo polskie mogą nabyć również małżonek i małoletnie dzieci pozostające pod władzą rodzicielską danej osoby.

<https://taszkent.msz.gov.pl>

Powyższa definicja to opis:

- a. naturalizacji,
- b. ponownego nabycia obywatelstwa polskiego przez osoby, które z niego zrezygnowały,
- c. repatriacji,
- d. nabycia obywatelstwa na podstawie tzw. prawa ziemi.

Zad. 7 (1 pkt.)

Osoba opisana w treści poprzedniego zadania, nabywa obywatelstwo:

- a. decyzją ministra spraw zagranicznych,
- b. po 3 latach stałego pobytu w Polsce,
- c. po zdaniu egzaminu ze znajomości języka polskiego,
- d. z dniem przekroczenia polskiej granicy.

Zad. 8 (1 pkt.)**Dopasuj opisy do odpowiednich nazw subkultur**

1	Zewnętrzną oznaką przynależności do tej subkultury jest akcentowanie w noszonym stroju kolorów tworzących flagę Etiopii – czerwonego, żółtego i zielonego. Charakterystyczna jest też fryzura. Włosy są skręcone w długie, oddzielone od siebie pasma, tzw. Dreadloki („dredy”, ang. <i>dreadlocks</i>). Mają one wskazywać na symboliczne pokrewieństwo ze starożytnymi wojownikami Izraela, którzy nie obcinali włosów, podobnie jak biblijny siłacz Samson. Ulubiona przez członków muzyka to reggae, czyli styl będący połączeniem tradycyjnej muzyki jamajskiej, bluesa i soulu.	2	To dość wyspecjalizowana grupa vlogerów, którzy swoje filmowe kanały wypełniają tzw. zakupowymi haulami (haul to po angielsku „łup”). Zakupowy haul polega na tym, aby opowiedzieć przed kamerą, co kupiło się danego dnia – może to być dosłownie wszystko. Mimo, że brzmi to dziwnie, to najpopularniejsi haulerzy zdobyli nawet 10 mln subskrybentów, a dla fanów stanowią konsumenckie wyrocznie – są zatem atrakcyjnym nośnikiem reklamowym dla wszystkich firm, które eksplorują marketingowy potencjał nowych mediów. Ich wariację stanowi grupa, która na oczach widzów odpakuje nowe produkty z pudełek.
3	Subkultura ta powstała w połowie lat 80., jest związana z gatunkiem muzyki hardcore punk. Jej zwolennicy sprzeciwiają się agresywności, zażywaniu narkotyków i nastawieniu na konsumpcjonizm. Bardzo dbają o fryzury i staranny, ostry makijaż. Charakterystyczne są długie grzywki ścięte na ukos i zaczesane na jedną stronę twarzy, oczy podkreślone czarną kredką. Moda jest modą unisex, zarówno dziewczyny, jak i chłopcy noszą się identycznie. Należący do subkultury kreują się na ludzi przygnębionych poczuciem beznadziei, wrażliwych i zamkniętych w sobie, uważających, że nikt na świecie nie jest w stanie zrozumieć ich bólu. Członkowie najchętniej spędzają czas w samotności lub we własnym środowisku, w którym czują się bardziej zrozumiani.	4	To fanatyczni miłośnicy serialu „My Little Pony” o grupie magicznych wielkookich kucyków. Kucykarze swoje hobby traktują bardzo poważnie, zrzeszają się na rozmaitych forach, ale też spotykają na żywo podczas zjazdów fanowskich, na których goszczą aktorów udzielających kucykom głosu. Raczej nie przebierają się za swoich bohaterów, choć zdarza im się przyjmować kucykowe alter ego zwane ponysoną. „Punktem wyjścia do stworzenia ponysony jest próba odwzorowania człowieka jako kucyka z serialu”.

- A. Depeszowcy
- B. Goci
- C. Skejci
- D. Normcore’owcy
- E. Futrzaki
- F. Haulersi
- G. Steampunkowcy
- H. Bronies
- I. Emo
- J. Rastafarianie

- a. 1-D, 2-G, 3-H, 4-E
- b. 1-J, 2-D, 3-G, 4-H
- c. 1-D, 2-F, 3-I, 4-J
- d. 1-J, 2-F, 3-I, 4-H

Zad. 9 (1 pkt.)

Na oznaczony, nie dłuższy niż 30 dni czas, stan klęski żywiołowej w Polsce może wprowadzić (w oparciu o art. 232 Konstytucji RP):

- a. Prezydent RP,
- b. Rada Ministrów,
- c. Sejm,
- d. Senat.

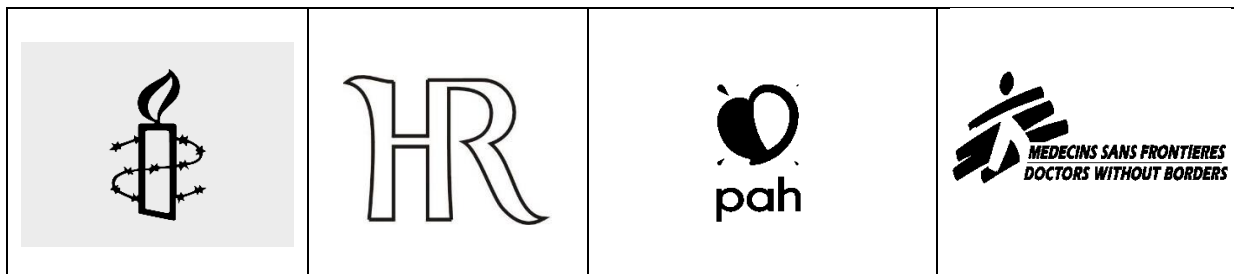
Zad. 10 (1 pkt.)

Przedstawione powyżej grafiki to loga:

- a. stowarzyszeń,
- b. fundacji,
- c. związków zawodowych,
- d. żadna z powyższych odpowiedzi.

Zad. 11 (1 pkt.)

Organizacje przedstawione na logach powyżej zajmują się przede wszystkim działaniami w zakresie:

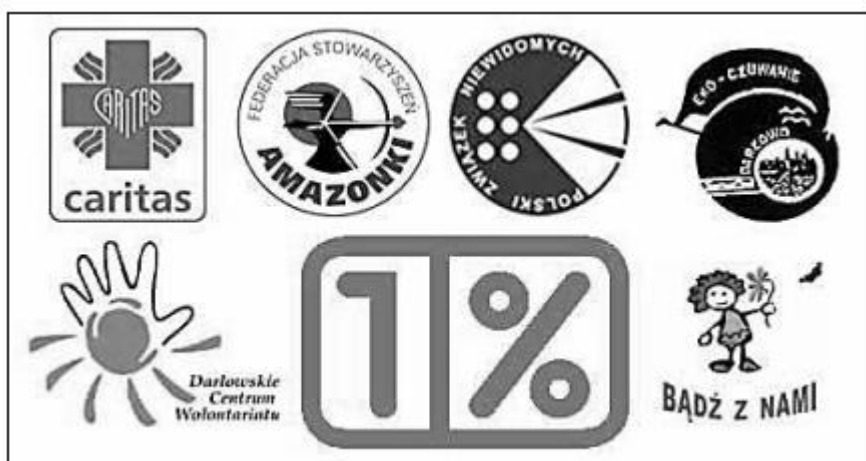
- a. pomocy osobom samotnym,
- b. edukacji ubogich,
- c. promowania zdrowego trybu życia,
- d. ochrony praw człowieka.

Zad. 12 (1 pkt.)

Stowarzyszenie zarejestrowane w KRS jest formą prowadzenia działalności społecznej. Jest to dobrowolne, samorządne i trwale zrzeszenie utworzone w celach niezarobkowych. Ma osobowość prawną. Skrót KRS oznacza:

- a. Krajowy Rejestr Stowarzyszeń,
- b. Krajowy Rejestr Sądowy,
- c. Krajowa Rada Stowarzyszeń,
- d. Krajowa Rada Sądowa.

Zad. 13 (1 pkt.)

Powyższa grafika przedstawia Organizacje Pożytku Publicznego. Wskaż, czego dotyczy umieszczony na grafice element 1%.

- a. 1% od podstawy opodatkowania od osób fizycznych,
- b. 1% podatku od osób prawnych,
- c. 1% podatku dochodowego osób fizycznych,
- d. 1% od podatku VAT.

Zad. 14 (1 pkt.)

Przedstawiona grafika to plakat:

- a. kampanii społecznej,
- b. kampanii reklamowej,
- c. kampanii zdrowotnej,
- d. kampanii public relations.

Zad. 15 (1 pkt.)

Wskaż, która z wymienionych form demokracji pośredniej i bezpośredniej ma zastosowanie w Polsce.

- a. plebiscyt,
- b. wybór przedstawicieli,
- c. weto ludowe,
- d. zgromadzenie ludowe.

Zad. 16 (1 pkt.)

Pojęcie to, stosowane np. w naukach społecznych, określa zbiór poglądów służących do całościowego interpretowania i przekształcania świata. Jest to:

- a. ideologia,
- b. program polityczny,
- c. doktryna,
- d. żadna w powyższych odpowiedzi.

Zad. 17 (1 pkt.)

System nazywany półprezydenckim (semiprezydenckim) obowiązuje aktualnie w/we:

- a. Polsce,
- b. Stanach Zjednoczonych,
- c. Niemczech,
- d. Francji.

Zad. 18 (1 pkt.)

Posłowie i senatorowie w Polsce posiadają tzw. mandat wolny:

- a. tak,
- b. nie,
- c. posłowie nie, senatorowie tak,
- d. posłowie tak, senatorowie nie.

Zad. 19 (1 pkt.)

W świetle konstytucji (Art. 105, ust. 2) nabycie mandatu parlamentarnego następuje:

- a. w dniu ogłoszenia wyników wyborów,
- b. w dniu złożenia ślubowania,
- c. w momencie pojawienia się wybranego parlamentarzysty w parlamencie,
- d. żadne z powyższych.

Zad. 20 (1 pkt.)

Czy w procesie legislacyjnym Prezydent RP może wprowadzić poprawki do ustawy:

- a. tak,
- b. nie,
- c. tylko w przypadku, gdy ustawa jest z inicjatywy Prezydenta,
- d. zależy od rodzaju ustawy.

Zad. 21 (1 pkt.)

O ile w przypadku firm rodzinnych zatrudnianie bliskich osób jest uzasadnione, o tyle większe przedsiębiorstwa lub korporacje powinny z rozumą podejść do tej kwestii. Idealny kandydat do pracy posiada odpowiednie kwalifikacje, umiejętności oraz wymagane na danym stanowisku wykształcenie.

Gdy pracodawca, zamiast zwrócić uwagę na osobę o odpowiednich zdolnościach i wiedzy, zatrudnia kogoś z rodziny, kto nie ma pojęcia o obowiązkach służbowych, to mamy do czynienia z:

- a. korupcją,
- b. nepotyzmem,
- c. klientelizmem,
- d. alienacją władzy.

Zad. 22 (1 pkt.)

W katalogu praw człowieka wolności i prawa socjalne to:

- a. I generacja praw człowieka,
- b. II generacja praw człowieka,
- c. III generacja praw człowieka,
- d. IV generacja praw człowieka.

Zad. 23 (1 pkt.)

Wymiana starych dowodów osobistych, wyrobienie pierwszego w życiu dowodu osobistego po ukończeniu 18 roku życia, sprawy meldunkowe, zameldowanie na stałe, zameldowanie na pobyt czasowy w przypadku wynajmu mieszkania, wyrobienie dowodu rejestracyjnego pojazdu, wymiana dowodu rejestracyjnego, wyrobienie nowego prawa jazdy, rejestracja jednoosobowej firmy.

Te wszystkie sprawy załatwimy w:

- a. urządzie gminy,
- b. starostwie powiatowym,
- c. urządzie wojewódzkim,
- d. poszczególne sprawy w każdym z wymienionych urzędów.

Zad. 24 (1 pkt.)

Szczecin, ... r.
Sąd.....– Sąd Rejonowy W..... .... (adres sądu)
POWÓD: Krzysztof A., zam. ...., ul. ....
POZWANY: Zenon N. Zam. ...., ul. .... W. p. s.: 4500 zł.
POZEW o odszkodowanie z powodu niezgodnego z prawem rozwiązania umowy o pracę bez wypowiedzenia
Wnoszę o: zasądzenie od pozwanego pracodawcy na rzecz powoda kwoty 4500 (słownie: cztery tysiące pięćset) zł tytułem odszkodowania za niezgodne z prawem rozwiązanie umowy o pracę zawartej na czas nieokreślony (...)

Powyższy fragment pisma procesowego dotyczy:

- a. prawa cywilnego,
- b. prawa karnego,
- c. prawa administracyjnego,
- d. prawa konstytucyjnego.

Zad. 25 (1 pkt.)

Po uchwaleniu artykułów impeachmentu sprawa trafia pod obrady całej Izby Reprezentantów, która może je znowu uchwalić zwykłą większością głosów. Jeżeli to uczyni, rozpoczyna się „proces” prezydenta w Senacie. Przewodniczy mu prezes Sądu Najwyższego.

Wyrok wydaje Senat – do usunięcia prezydenta ze stanowiska potrzeba już głosów co najmniej dwóch trzecich senatorów. Po odejściu prezydenta z urzędu jego funkcje przejmuje dotychczasowy wiceprezydent, a on sam może być już oskarżony i skazany przed normalnym sądem.

W Polsce procedura stosowana w USA nie funkcjonuje. Prezydenta w Polsce w stan oskarżenia przed Trybunał Stanu może postawić:

- a. Sejm,
- b. Trybunał Konstytucyjny,
- c. Sąd najwyższy
- d. Zgromadzenie Narodowe.

Zad. 26 (1 pkt.)

Zasada domniemania kompetencji w Polsce (Konstytucja RP Art. 146 ust.2) mówi, że jeśli powstaje wątpliwość, w gestii jakiego organu leży dane działanie, a postanowienia prawne dotyczące organów administracji rządowej i samorządu terytorialnego go nie obejmują, należy ono jednoznacznie do:

- a. Prezydenta RP,
- b. Sejmu,
- c. Rady Ministrów,
- d. Żadna z powyższych odpowiedzi.

Zad. 27 (1 pkt.)

Wojewodę na wniosek ministra właściwego do spraw administracji publicznej powołuje i odwołuje:

- a. Prezydent RP,
- b. Marszałek Sejmu,
- c. Marszałek Senatu,
- d. Prezes Rady Ministrów.

Zad. 28 (1 pkt.)

Zasada ta opiera się na założeniu, że zadania, które mogą być realizowane przez jednostkę nie powinny być realizowane przez państwo.

- a) tyle wolności, ile można, tyle uspołecznienia, ile jest potrzebne,
- b) tyle społeczeństwa, ile można, tyle państwa ile jest konieczne.

<https://www.infor.pl>

Przywołany powyżej opis to zasada:

- a. subsydiarności,
- b. unitarnej formy państwa,
- c. zasada społecznej gospodarki rynkowej,
- d. zasada zwierzchnictwa narodu.

Zad. 29 (1 pkt.)

Obowiązki obywatela RP:

1. wierność Rzeczypospolitej Polskiej,
2. troska o dobro wspólne,
3. przestrzegania prawa Rzeczypospolitej Polskiej,
4. obrona Ojczyzny,
5. dbałość o stan środowiska,
6. nauki do 18 roku życia,
7. udziału w wyborach,
8. ponoszenie ciężarów i świadczeń publicznych, w tym podatków.

Wskaż, który/które z wymienionych nie jest/nie są obowiązkami zapisanymi w II rozdziale Konstytucji RP podrozdziale „obowiązki” art. 82-86:

- a. 5 i 6,
- b. 6 i 7,
- c. tylko 7,
- d. żadna z odpowiedzi nie jest prawidłowa.

Zad. 30 (1 pkt.)

Prawidłowa kolejność podpisania traktatów to:

- a. 4, 3, 1, 5, 2,
- b. 1, 3, 5, 4, 2,
- c. 1, 2, 3, 4, 5,
- d. 3, 1, 5, 4, 2.

Zad. 31 (1 pkt.)

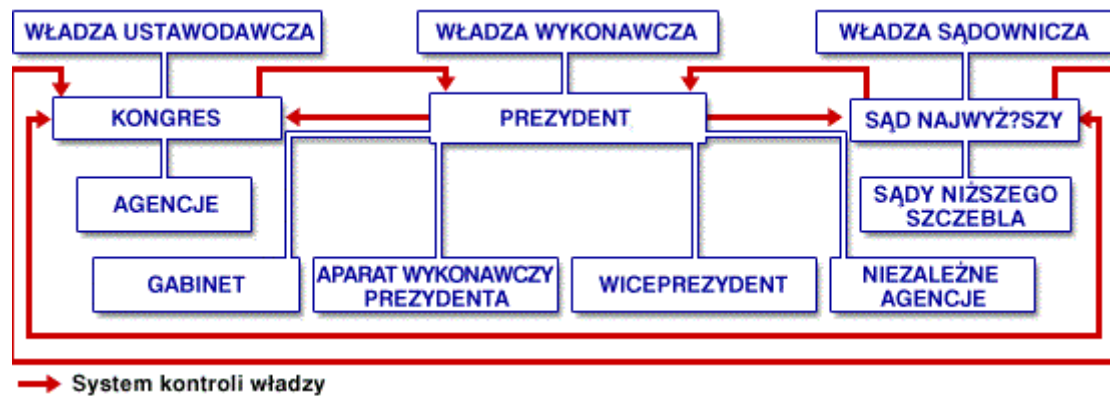
„Zasadę tę należy traktować jako „matkę” (megazasadę, zasadę zasad) wszelkich zasad ustrojowych. Jest to również zasada generalna porządków konstytucyjnych wszystkich współczesnych państw demokratycznych”.

K.A.Wojtaszczyk (red.), System rządów w Polsce, Warszawa 2017

Powyższe zdanie opisuje :

- a. zasadę konstytucjonalizmu,
- b. zasadę legitymizmu,
- c. zasadę podziału władz,
- d. zasadę demokratycznego państwa prawnego.

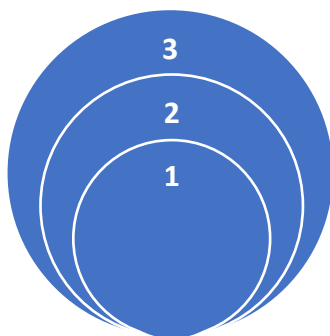
Zad. 32 (1 pkt.)

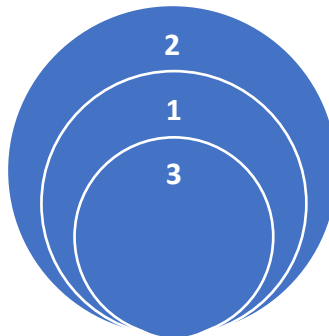
Przedstawiony powyżej schemat ukazuje system polityczny:

- Rosji,
- Francji,
- Włoch,
- USA.

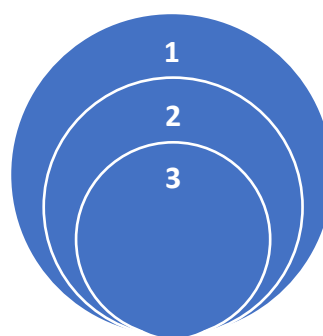
Zad. 33 (1 pkt.)

Rys. 1

Rys. 2

Rys.3

Przyjmując że:

- to ideologia
- to doktryna
- to program polityczny

Prawidłowy schemat zależności wskazany jest na rysunku:

- 1,
- 2
- 3
- żadnym.

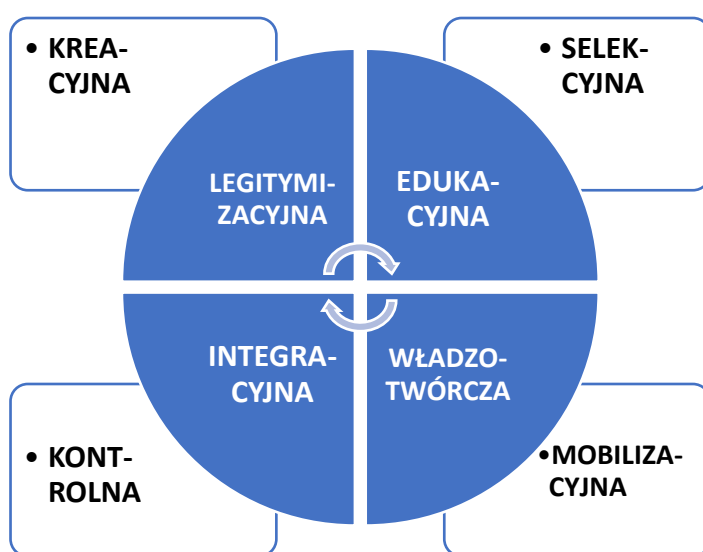
Zad. 34 (1 pkt.)

„W trosce o byt i przyszłość naszej Ojczyzny, (...) ustanawiamy Konstytucję Rzeczypospolitej Polskiej jako prawa podstawowe dla państwa oparte na poszanowaniu wolności i sprawiedliwości, współdziałaniu władz, dialogu społecznym oraz na zasadzie pomocniczości umacniającej uprawnienia obywateli i ich wspólnot”.

Przytoczone zdanie z Konstytucji RP to fragment:

- a. Preambuły,
- b. I rozdziału „Rzeczpospolita”,
- c. II rozdziału „Prawa, wolności i obowiązki człowieka i obywatela RP”,
- d. III rozdziału „Źródła prawa”,

Zad. 35 (1 pkt.)

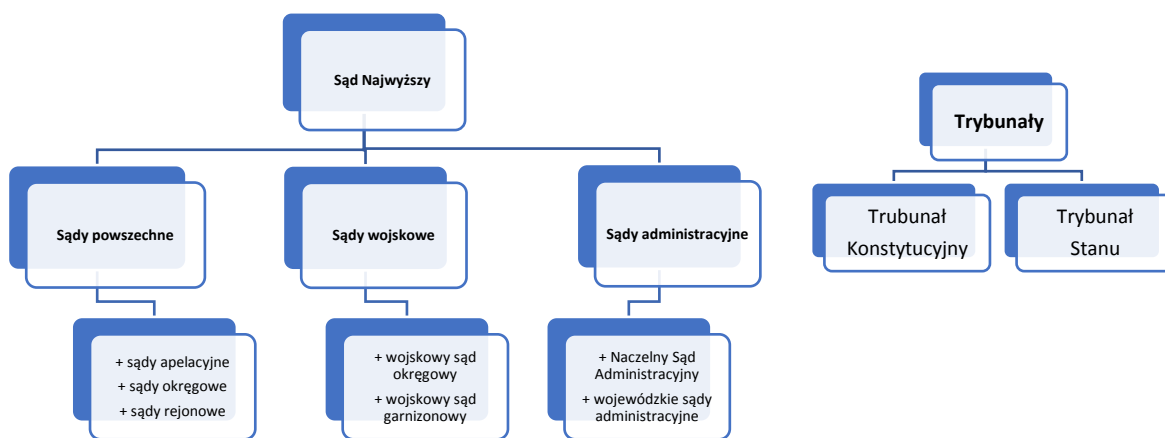
Grafika obrazuje funkcje:

- a. wyborów,
- b. konstytucji,
- c. praw człowieka,
- d. rodziny.

ZADANIA OTWARTE

Zad. 36 (2 pkt.)

Oceń, czy poniższy schemat jest prawidłowy. Swoją odpowiedź uzasadnij.

A. Ocena: .....

B. Uzasadnienie

.....

.....

.....

Zad. 37 (2 pkt.)

Czy jesteś za, czy przeciw zjednoczeniu Niemiec?	Wielka Brytania	Francja	Polska	USA
Za	45	61	41	61
Przeciw	30	15	44	13
Ani za, ani przeciw	19	19	14	9
Nie wiem	6	5	1	17
Czy nie obawiasz się, że zjednoczone Niemcy stałyby się dominującą siłą w Europie?				
Tak	50	50	69	29
Nie	37	43	25	62
To nie nastąpi	10	4	6	1
Nie wiem	3	3	0	8

Źródło: „The Economist” 1990, za A. Chwalbą, Historia Powszechna 1989-2011 WN PWN

Na podstawie powyższej tabeli oceń, czy istnieje jakikolwiek związek między obawami ankietowanych, a miejscem ich zamieszkania. Przywołaj odpowiednie dane z tabeli.

.....

.....

.....

.....

Zad. 38 (8 pkt.)

„W maju 1998 r. 11 państw UE postanowiło zrezygnować z narodowych walut (...). Od 1999 przez 3 lata euro było wykorzystywane tylko w transakcjach bezgotówkowych. Ostatecznie po 1 lipca 2002 r. waluty narodowe wycofano z obiegu krajów zwanych od tego momentu Eurolandem”.

Na podstawie: A. Chwalba, Historia powszechna 1998-2001, WN PWN

a. Uzupełnij luki i wpisz cyfry w odpowiednich miejscach na mapie.

Nie wszyscy członkowie UE wybrali euro. Poza wyspiarzami (.....**(1)**), przy walutach pozostały także Szwecja i ..... **(2)**. Dzięki fortelowi, czyli przekazaniu do Brukseli i Frankfurtu fałszywych danych świadczących jakoby o spełnieniu surowych kryteriów euro do strefy weszła ..... **(3)**. Wśród państw, które wstąpiły razem z Polską do UE euro przyjęły także w 2007 roku Słowenia, w 2008 r. Malta i ..... **(4)**. W kolejnych latach Słowacja, Estonia, Łotwa i ..... **(5)**. Euro posiadają też państwa nie należące do Unii. Jednak nie licząc Kosowa, które dziś jest terytorium spornym ..... **(6)** dokonała jednostronnej euroizacji, czyli bez porozumienia z Unią Europejską.

b. Wyjaśnij dlaczego w tekście o Euro użyto nazw dwóch (podkreślony fragment) miast europejskich. Jaki jest związek tych miast z funkcjonowaniem waluty euro.

.....

.....

.....

.....

.....

Zad. 39 (5 pkt.)

Połącz w pary Prezydentów i Premierów RP, którzy sprawowali swe urzędy w tym samym czasie.

Prezydenci RP	Premierzy RP
1. Lech Wałęsa	A. Jarosław Kaczyński
2. Aleksander Kwaśniewski	B. Ewa Kopacz
3. Lech Kaczyński	C. Tadeusz Mazowiecki
4. Bronisław Komorowski	D. Beata Szydło
5. Andrzej Duda	E. Leszek Miller

1. ....
2. ....
3. ....
4. ....
5. ....

Zad. 40 (3 pkt.)

Wpisz, o jakim rodzaju normy jest mowa.

Opis	Rodzaj normy społecznej
zasady zachowania się, są oparte na przepisach	
mają one ograniczony zasięg i dotyczą tylko osób danego wyznania	
nawyki zachowania się, rytuały uznane w danej zbiorowości. To reguły postępowania ludzi, które kształtowały się w ich świadomości pod wpływem nawyku, w wyniku wielokrotnego powtarzania w określonych okolicznościach tych samych zachowań	

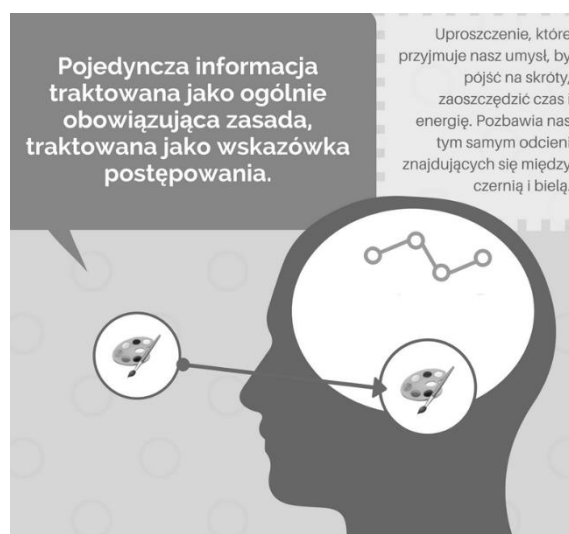
Zad. 41 (3 pkt.)

- a. Nazwij problem przedstawiony na rysunku.**
- b. Podaj 2 przykłady tego procesu.**

Nazwa: .....

Przykłady:

- .....
- .....
- .....
- .....
- .....
- .....

Zad. 42 (8 pkt.)

HYMN Rzeczypospolitej Polskiej

a. Uzupełnij podstawowe dane:

Autor tekstu:
Kompozytor:
Rok powstania:

b. Podkreśl w tekście I zwrotki błędne zapisy i obok w tabeli wpisz poprawną ich formę

Jeszcze Polska nie umarła, Póki my żyjemy. Co nam obca moc wydarła, Szablą odbierzemy.	
---	--

c. Wyjaśnij użycie w refrenie podkreślonych fragmentów

Marsz, marsz <u>Dąbrowski</u> , Z <u>ziemi włoskiej</u> do Polski. Za twoim przewodem Złączym się z narodem.	
---	--

d. Podkreśl w tekście II zwrotki błędne zapisy i obok w tabeli wpisz poprawną ich formę

Przejdziem Wisłę, przejdziem Wartę, Będziem Polakami. Dał nam przykład Bonaparte, Jak wygrywać mamy.	
---	--

e. Wyjaśnij użycie w III zwrotce podkreślonych fragmentów

Jak Czarniecki do Poznania <u>Po szwedzkim zaborze</u> , Dla ojczyzny ratowania <u>Wrócim się przez morze</u>	
--	--

f. Wyjaśnij użycie w IV zwrotce podkreślonych fragmentów

Już tam ojciec do swej Basi Mówi zapłakany – Słuchaj jeno, pono nasi <u>Biją w tarabany</u> .	
--	--

Zad. 43 (12 pkt.)

Lp	Grupa	Liczba osób				
		Ogółem	Jako pierwsza identyfikacja	Jako jedyna identyfikacja	Jako druga identyfikacja	Wraz z identyfikacją polską
1	Ślązacy	846719	435750	375635	410969	430798
2	Kaszubi	232547	17746	16377	214801	215784
3	Niemcy	147814	74464	44549	73350	63847
4	Ukraińcy	51001	38387	27630	12613	20797
5	Białorusini	46787	36399	30195	10388	15562
6	Romowie	17049	12560	9899	4489	7036
7	Rosjanie	13046	8203	5176	4842	7119
9	Łemkowie	10531	7086	5612	3445	3621
10	Anglicy	10495	1560	1193	8935	9132
13	Litwini	7863	5599	4830	2264	2961
14	Zydzi	7508	2488	1636	5020	5355
15	Wietnamczycy	4027	3585	2910	442	1095
18	Ormianie	3623	2971	2031	652	1524
19	Grecy	3600	1083	657	2517	2858
20	Czesi	3447	1307	969	2139	2176
21	Słowacy	3240	2294	1889	947	1114
24	Górale	2935	96	96	2839	2824
27	Tatarzy	1916	1000	665	916	1112

https://pl.wikipedia.org/wiki/Mniejszo%C5%9Bci_narodowe_i_etniczne_w_Polsce

Powyższa tabela podaje dla mniejszości liczących więcej niż 1000 osób dane spisu z 2011 (zarówno osoby deklarujące tylko niepolską narodowość, jak i osoby deklarujące łącznie narodowość polską i niepolską). Dane dotyczą ogółu osób mieszkających w Polsce, a nie tylko osób posiadających polskie obywatelstwo – do mniejszości, zgodnie z ustawą, należą osoby posiadające polskie obywatelstwo, a nie należą obcokrajowcy mieszkający w Polsce. Na potrzeby zadania usunięto część danych (patrz liczby porządkowe).

- a. Wypisz z tabeli numery mniejszości narodowych (zgodnie z ustawą) mieszkających w Polsce

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

- b. Wpisz zgodnie z ustawą nazwy mniejszości narodowych lub etnicznych nie ujętych w tabeli (liczących mniej niż 1000 osób)

--	--	--	--	--	--

Uwaga: Nie wszystkie pola w tabelach muszą zostać wypełnione! Jakikolwiek błędne wpisanie spowoduje brak punktów.

- c. Wyjaśnij problem związany ze wskazaniem na pierwszych trzech miejscach w tabeli.

.....

.....

.....

.....

Zad. 44 (4 pkt.)

a. Krótko opisz heraldyczne znaczenie kolorów polskiej flagi.

.....

.....

.....

.....

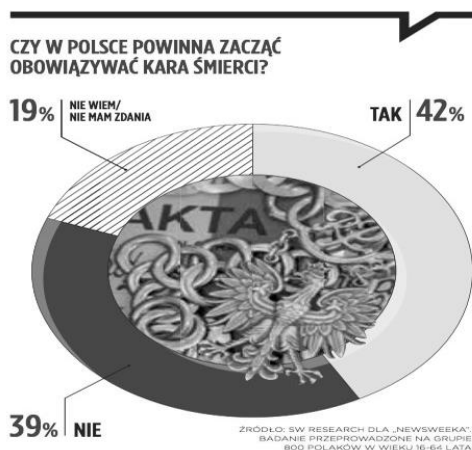
b. Wyjaśnij kolejność barw na polskiej fladze (biały u góry, czerwony poniżej)

.....

.....

Zad. 45 (4 pkt.)

Wymień po 2 argumenty przeciwników i zwolenników kary śmierci.

Argumenty zwolenników:

- .....
- .....

Argumenty przeciwników:

- .....
.....
- .....
.....